

การศึกษา เพื่อความเป็นมนุษย์ ที่สุดต้อง

ราว 30 ปีมาแล้ว ท่านพุทธทาสเคยกล่าวไว้ในการเทศนาธรรมครั้งหนึ่งว่า

“...การศึกษาในปัจจุบันนี้ทั้งโลกก็ว่าได้ มักมีแต่เพียงสองอย่าง คือ รู้หนังสือกับอาชีพ แล้วก็มักจะเข้มนัดกันได้ดีที่สุด เร็วที่สุด ก้าวหน้าที่สุด มันก็ไม่มีผลอะไรมากไปกว่าสองอย่างนั้น มันยังขาดการศึกษาที่ทำให้มีความเป็นมนุษย์ที่ถูกต้องอยู่นั่นเอง ดังนั้นอาตมาจึงเรียกการศึกษานิดนี้ว่า เป็นการศึกษาที่เป็นเหมือนกับหมาหางด้วน...”

อะไรคือความหมายของการศึกษาที่ทำให้ “มีความเป็นมนุษย์ที่ถูกต้อง”?

และทุกวันนี้ การศึกษาไทยหลุดพ้นจากสภาพ “หมาหางด้วน” แล้วหรือยัง?

Education for one to be
a virtuous human

Buddhadasa once said during his preaching three decades ago that “Education in the modern world puts emphasis on only two things including literacy and occupation. Educational system worldwide has been developed perfectly, rapidly, and progressively, but paying no attention to nothing except those two things. However, an education that can make learners become virtuous human is still lacking. I call this kind of education that it is like a “dog with no tail”...”

What is the real meaning of education that can make all learners become righteous humans?

And now is Thai education free from a condition of a dog with no tail yet?

ว่าด้วย “ความเป็นมนุษย์ที่ถูกต้อง”

“ขอย้ำอีกทีหนึ่งว่า การศึกษาหมาทางด้านมันรู้มาก รู้มาก แต่เรื่องหนังสือกับวิชาชีพ แต่ไม่มีความรู้เสียเลยว่าจะดับทุกข์ ในจิตใจกันอย่างไร ฉะนั้นการศึกษาทั่วโลกเวลานี้เป็นการศึกษาหมาทางด้าน เพราะไม่ประกอบไปด้วยวิชาที่ดับทุกข์ได้ มีแต่วิชาที่จะทำอะไรเพื่อปากเพื่อท้องเพื่ออาชีพ พอผลอดเข้า ควบคุมไม่ได้ อันนั้นเกิดเป็นพิษขึ้นมา เกิดปัญหาเกิดความทุกข์ขึ้นมา เพราะวิชาชนิดนั้นไม่ควบคุมความโลภได้ ไม่ควบคุมความโกรธได้ ไม่ควบคุมความหลงได้ นี่เราไม่เรียกว่าวิชา มีค่าเท่ากับอวิชา ตลอดเวลาที่เรายังไม่มีวิชาเราก็ตกอยู่ใต้อำนาจสัญชาตญาณที่ปราศจากวิชา สัญชาตญาณเดิมๆ มีตัวตนแล้วก็เห็นแก่ตัวตน ยิ่งเห็นแก่ตัวตนก็ยิ่งมีอวิชา อวิชามาจากสัญชาตญาณแห่งการมีตัวตนที่ไม่ได้รับการอบรม”

จากคำเทศนาอีกตอนหนึ่ง ท่านพุทธทาสได้ขยายความไว้ถึงการศึกษามหาทางด้าน ซึ่งอาจช่วยให้สรุปสั้นๆ ได้ว่า “การศึกษามหาทางด้าน” คือ การให้ความรู้ที่ไม่ได้นำผู้เรียนไปสู่การหลุดพ้นจากกิเลส ตรงกันข้ามกลับยิ่งมุ่งสอนในสิ่งที่เรียกว่า “อวิชา” อันนำไปสู่การขยายตัวของกิเลสและความมีติดบอดทางปัญญา

และดูเหมือนสังคมจะยอมรับการศึกษาที่แข่งขันกันให้ความรู้ สร้างความเป็นเลิศ สร้างเงินตรา แต่ไม่ได้สร้างปัญญา ประหนึ่งยอมรับว่า มหาทางด้านคือเรื่องปกติ แต่หมามีหางต่างหาก คือ ความผิดแปลก !!!

หากเป็นดังนั้น ความเป็นมนุษย์ที่ถูกต้องย่อมเปรียบเทียบได้ดัง “หมามีหาง” ซึ่งจะทำให้ดูสง่างามขึ้นมาทันตาเห็น

ซึ่งการศึกษาที่จะทำให้มี “ความเป็นมนุษย์ที่ถูกต้อง” ได้นั้น จึงมิใช่การศึกษาที่มุ่งสร้างแต่ความรู้ หากต้องสร้างปัญญาให้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่ตกเป็นทาสของกิเลส รู้จักนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์โดยไม่ทำให้ผู้อื่นและสังคมต้องเดือดร้อน หรือก็คือการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมศีลธรรมและความดีงาม ให้เกิดขึ้นกับความคิด จิตสำนึก และการดำรงชีวิตของผู้เรียนด้วย

คนไทยและเด็กไทย 2551

ต้นเดือนมิถุนายน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้รายงานสถานการณ์ภาวะสังคมไทยในไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2551...มีความจริงบางตอนที่นำมาพิจารณาร่วมกันดังนี้

• ในด้านคุณภาพการศึกษาของเด็กไทย

สศช. พบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-Net) ซึ่งเป็นการทดสอบความรู้รอบยอดปลายช่วงชั้นตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2551 สะท้อนให้เห็นภาพผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน

The Righteous Man

“I would like to reiterate again that those learners in the dog-with-no-tail education are versatile only in textbooks and occupation. But they acquire no knowledge on how to end their mental sufferings. So, an education worldwide is in a condition of the dog with no tail since it has no subject that helps end human’s sufferings. What it provides are subjects used for making a living. And when it is uncontrollable, a wide series of problems and sufferings then follows since such kind of subjects can’t control human’s greed, anger, and obsession. So they are not the real knowledge but they are called “ignorance”. As long as we acquire no authentic knowledge, we will be dominated by our instinctive power - an old instinct consisting of ego and selfishness. The more one becomes selfish, the more he/she is ignorant. Ignorance stems from untrained egotistic instinct.”

Another preaching of Buddhadasa elaborates a mainstream education which can be said in short that the “dog-with-no-tail” education is a kind of teaching that can’t help learners detach from lusts. On the contrary, it makes learners more ignorant, leading to more desires and wisdom blindness.

Additionally, our society accepts a kind of education that provides only illusive knowledge, strives for excellence, and makes money, but not cultivating wisdom as if to acknowledge that a dog with no tail is normal while a dog with tail is abnormal.

If it happens that way, being virtuous human is like a dog with tail which can make us look more majestic immediately.

Therefore, an education whose core mission is to produce virtuous learners must not emphasize only on creating a body of knowledge but have to inculcate wisdoms to all learners so they will not be influenced by desires. Besides, learners must be able to put their knowledge into the real use, posing no problems to other people and society. In short, it must be an education that promotes morality and virtue to be flourished in the learners’ mind, conscience, and even their daily lives.

Thai people and children in the year of 2008

At the beginning of June, the Office of the National Economic and Social Development Board (NESDB) reported about Thai social situation during the first quarter of 2008 and some factual information should be brought here for consideration together as narrated following :

• A quality of education of Thai children

NESDB found that an O-Net test held on April 7, 2008 revealed a lower educational quality of Thai children. An average score of all students who took an O-Net exam at the Prathom 6 level in all subjects was less than 50%, especially a Thai subject with an average point about 36.58, lesser than other subjects. Besides, the number of those who could pass the standard point is only 9.8%.

ไทยที่อยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้ คะแนนเฉลี่ยของผู้เข้าสอบ O-Net ปี 6 ทุกวิชาไม่ถึง 50% โดยเฉพาะวิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยเพียง 36.58 น้อยกว่าวิชาอื่นๆ และมีผู้เข้าสอบที่ผ่านเกณฑ์ 50 คะแนนเพียง 9.8%

ส่วนการสอบ O-Net ม. 6 ในกลุ่มวิชาหลัก 5 วิชา มีภาษาไทยเพียงวิชาเดียวที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์คือ 50.70 คะแนน ส่วนวิชาภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 30.93 คะแนน คณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ย 32.49 คะแนน และวิทยาศาสตร์ คะแนนเฉลี่ย 34.62 คะแนน แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความรู้เพียง 1 ใน 3 ของความรู้ทั้งหมดตามมาตรฐานหลักสูตร ซึ่งแม้ว่าคะแนนเฉลี่ยในรอบ 3 ปี จะดีขึ้น แต่ก็ยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ซึ่งน่ากังวลว่าคุณภาพของเด็กนักเรียนในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานว่า จะมีประสิทธิภาพในการทำงานหรือไม่

• ในด้านความมั่นคงทางสังคม

สถานการณ์ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนไทยไตรมาสแรกของปี พ.ศ. 2551 โดยรวมลดลงจากปี พ.ศ. 2550 เป็นผลมาจากความรุนแรงของปัญหายาเสพติดที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจับกุมคดียาเสพติดได้เพิ่มขึ้นจาก 30,944 คดี ในไตรมาสแรกปี พ.ศ. 2550 เป็น 46,240 คดี ในไตรมาสแรกปี พ.ศ. 2551 หรือเพิ่มขึ้นถึง 49.4%

สิ่งที่น่าเป็นห่วงคือ กลุ่มเด็กและเยาวชนมีแนวโน้มกระทำความผิดในคดียาเสพติดเพิ่มขึ้นจาก 2,077 คดี เป็น 2,875 คดี หรือเพิ่มขึ้น 38.4% และคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน เพิ่มขึ้นจาก 3,060 คดี เป็น 3,372 คดี หรือเพิ่มขึ้น 10.2% ปัญหาที่เกิดขึ้น สศช. มองว่า มาจากคนในสังคมขาดคุณธรรม จริยธรรม ความเอื้ออาทร ลดลง ขาดวินัย ไม่เคารพกฎระเบียบ สะท้อนให้เห็นว่าสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปเป็นสังคมบริโภคนิยมและวัตถุนิยมมากขึ้น การกระจายการเจริญเติบโตไม่ทั่วถึง เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคม

• ในด้านพฤติกรรมและความเป็นอยู่ของคน

สศช. พบว่า ค่าใช้จ่ายในการบริโภคยาสูบเพิ่มขึ้นจาก 5,259 ล้านบาท ในไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2550 เป็น 5,408 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2551 หรือเพิ่มขึ้น 2.8% โดยปัจจุบันประชากรที่มีอายุระหว่าง 15 - 24 ปี สูบบุหรี่ประมาณ 25% รองมาเป็นประชากรที่มีอายุ 11 - 14 ปี สูบบุหรี่ประมาณ 20.2% และกลุ่มผู้สูงอายุสูบบุหรี่ประมาณ 19.2% นอกจากนี้ สศช. ยังพบว่าค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของครัวเรือนไทยในไตรมาสแรกของปี ก็เพิ่มขึ้นต่อเนื่องจาก 39,166 ล้านบาท เป็น 40,001 ล้านบาท

“การศึกษาหมางหัวบน” คือ การให้ความรู้ที่ไม่ได้นำผู้เรียนไปสู่การหลุดพ้นจากกิเลส ตรงกันข้ามกลับยิ่งบ่มงสอนในสิ่งที่เรียกว่า “อวิชชา” อันนำไปสู่การขยายตัวของกิเลสและความมืดบอดทางปัญญา

“Dog-with-no-tail” education is a kind of teaching that can't help learners detach from lusts. On the contrary, it makes learners more ignorant, leading to more desires and wisdom blindness.

As for the O-Net test of the Matthayom 6 level in the five main subjects, a Thai subject is the only subject that has an average point higher than the criteria which is about 50.70 points. An average score of an English subject stands at 30.93 while math 32.49 and science 34.62. This shows that students can acquire knowledge only 1/3 of all entire knowledge according to the curriculum criteria. Though an average point within the past three years is higher, it is still dissatisfaction. It is worried that a quality of Thai children in the fundamental education level will be sufficient and efficient for a working system or not.

• Social security

Security in life and assets of Thai people during the first quarter of 2008 was decreased due to a more severity of drug problem. Drug cases increased from 30,944 in the first quarter of 2007 to 46,240 in the first quarter of 2008, an increase of 49.4%.

An alarming situation of a drug case is that the number of wrongdoers who are children and youth is on the rise, from 2,077 to 2,875 cases or 38.4% up while a case involving about assets rises from 3,060 to 3,372 cases or 10.2% up. NESDB views that such problems stem from a lack of morality, ethics, kindness, and discipline among people and they also pay no respect to rules and regulations. Our society has been changed into consumerism and materialism. Prosperity is limited only in big cities, hence leading to equality.

• Behaviors and standard of living

NESDB found that an expense on tobacco consumption increased from 5,259 million baht in the first quarter of 2007 to 5,408 million baht in 2008 or 2.8% up. At present, 25% of a population aged between 15 - 24 years old, 20.2% of a population aged between 11 - 14 years old, and 19.2% of the elderly all smoke. Additionally, NESDB also found that an expense on alcohol beverages in Thai households during the first quarter of 2008 rose from 39,166 million baht to 40,001 million baht.

30 กว่าปีผ่านไป นับจากการเทศนาของท่านพุทธทาส... หรือสิ่งที่เกิดขึ้นจากการสำรวจของ สศช. จะเป็นภาพสะท้อนว่า การศึกษาทุกวันนี้ไม่ได้สร้างทั้งปัญญาและความรู้ ... ไม่อาจเป็นได้แม้แต่หมาหางด้วน !!!

แสงสว่างที่ปลายทิว

นักวิทยาศาสตร์ชาวไทยที่ได้รับการยอมรับระดับโลก และผันตัวมาเป็นนักการศึกษาที่มีความมุ่งมั่นอย่างยิ่งท่านหนึ่งคือ ดร.อาจง ชุมสาย ณ อยุธยา ...แม้ความเก่งของอาจารย์จะเป็นที่ยอมรับไปทั่วโลก แต่อาจารย์กลับมิได้ให้ความสำคัญกับ “ความเก่ง” มากเท่าการเป็นผู้มี “คุณธรรม” ดังงานเขียนของท่านที่ว่า

“...หากสังคมเรานั้นแต่คนเก่ง เราก็จะได้คนเก่ง แต่ถ้าหากคนเก่งเหล่านั้นขาดคุณธรรม จริยธรรม เขาก็จะกลายเป็นคนที่เห็นแก่ตัว คิดถึงตัวเองมากกว่าส่วนรวม เพราะโดยปกติแล้วคนเก่งมักจะไม่อยากให้คนอื่นเก่งกว่า จึงถือว่าหากเราสอนโดยเน้นให้เด็กเป็นคนเก่ง โดยไม่คำนึงถึงเรื่องคุณธรรม ก็จะเป็นการสร้างปัญหาให้กับสังคม ดังที่เราเห็นกันอยู่ทุกวันนี้...”

ด้วยความเชื่อว่า “คุณธรรม” สำคัญกว่า “ความเก่ง” และนโยบายการศึกษาที่มีอยู่ไม่สามารถสร้างคุณธรรมนำความเก่งได้ ดร.อาจงจึงลงมือสร้างโรงเรียนตามแนวคิดของท่านเอง ในชื่อโรงเรียนสัตยาไส ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อ “สร้างคนดีเหนือสิ่งใด”

หากจะมองว่านโยบายการศึกษาที่ออกมาโดยรัฐบาล และควบคุมการใช้โดยกระทรวงศึกษาธิการ คือต้นทางการศึกษาไทย โดยมีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ณ โรงเรียนและสถานศึกษาต่างๆ เป็นดังปลายทิว

Three decades passed since the preaching of Buddhadasa... Or what surveyed by NESDB is a reflection that Thai education today has not created both wisdom and knowledge and it even can't be a dog with no tail!

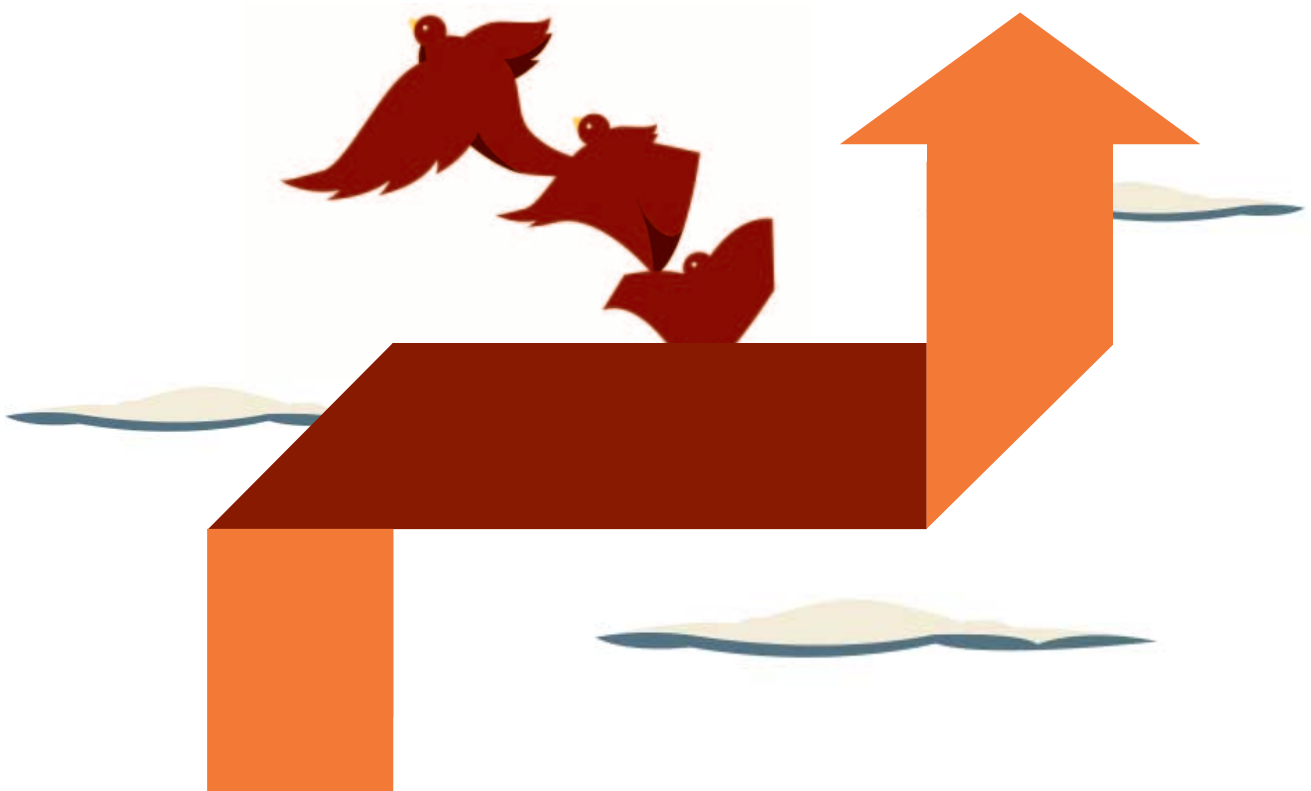
Light at the end of the tunnel

Dr. Art-ong Jumsai Na Ayuthaya is a Thai scientist who is acclaimed worldwide and now a determined educator. Though his competence is widely accepted, he gives no priority to “capability” but “morality” as it is stated in one of his writing “If our society pays much attention to excellent persons we will have only excellent persons. But if those excellent persons have no morality and ethics they will become selfish, thinking of their own sake rather than social benefit. Normally, the excellent persons can't stand seeing other people more excellent than them. So if we teach children to be the excellent person and inculcate them with no morality we are creating many problems to society as we have seen nowadays.”

With beliefs that “morality” is more important than “excellence” and the existing educational policy can't create morality-led-excellence situation, Dr. Art-ong then established his school named Sattayasai School with its core objective to produce good people for society.

It seems that educational policy issued by the government and managed by the Ministry of Education is the beginning of Thai education while the real events happening at schools and other educational institutes are the end of destination.

But the inauguration of Sattayasai School and the development of learners to be the good person in accordance with Dr. Art-ong's guideline might be an answer that a light of Thai education should start at the destination, a learning process in school, teachers, and students themselves.

การตัดสินใจสร้างโรงเรียนและดำเนินการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ความเป็นคนดีตามแนวทางของ ดร.อาจอง หรือจะเป็นคำตอบว่าแสงสว่างของการศึกษาอาจต้องเริ่มต้นมาจากปลายทางจากกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียน จากตัวครู และนักเรียนนั่นเอง

จากเหตุการณ์จริง ณ โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดมุกดาหาร โรงเรียนคำสร้อยพิทยาสรรค์ อำเภอนิคมคำสร้อย เดิมมี “เด็กกลุ่มเสี่ยง” ที่ชอบหนีเรียน มีพฤติกรรมจับกลุ่มมั่วสุมและสูบบุหรี่

ลำพังเพียงวิชาความรู้ในตำราไม่พอที่จะดึงเด็กกลุ่มนี้ให้กลับมาสู่การมีปัญญาและศีลธรรมได้ ขณะที่เด็กคนอื่นๆ ในโรงเรียนบางส่วนก็จะถูกชักจูงไปในทางเสี่ยงเพิ่มขึ้น และบางส่วนจะมุ่งสนใจกับการเรียนของตนมากกว่าจะสนใจช่วยเหลือเด็กกลุ่มเสี่ยง ซึ่งได้ชื่อว่าเป็น “เพื่อน” ของตนเช่นกัน ให้กลับตัวกลับใจ

ภาวะ “เด็กกลุ่มเสี่ยงที่เป็นตัวสร้างปัญหา” กับ “กลุ่มเด็กเรียนที่ลอยตัวอยู่เหนือปัญหา” ล้วนเป็นภาพสะท้อนของคำว่า “การศึกษาหมาทางด้วน” เป็นการศึกษาที่ไม่สามารถสร้างความเป็นมนุษย์ที่ถูกต้อง ได้ด้วยกันทั้งสิ้น

แต่ยังมีคนกลุ่มหนึ่งที่ตระหนักถึงความจำเป็นในการแก้ไขปัญหานี้ หนึ่งในนั้นคือ กลีบกุหลาบ เครือวัลย์ ครูที่ปรึกษาโครงการแผนฟื้นฟูสภาพเพื่อเพิ่มพื้นที่ปลอดภัย ซึ่งเป็นผู้มีส่วนอย่างมากต่อการปรับทัศนคติของนักเรียนทั่วไปที่มีต่อเด็กกลุ่มเสี่ยง ให้เด็กๆ ไปทดลองชักชวนเด็กกลุ่มเสี่ยงเข้ามาร่วมทำโครงการฯ จนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความคิด ทั้งกับตัวเด็กกลุ่มเสี่ยงเอง เพื่อนนักเรียนคนอื่นๆ ครูบาอาจารย์ ตลอดจนผู้ปกครอง

คุณครูกลีบกุหลาบ เริ่มต้นด้วยการดึง **อัครเดช สมบูรณ์ หรือ กี้** อดีตเด็กเกเรชั้นเขียนมาร่วมเป็นหัวหน้าในการทำโครงการฯ โดยให้เหตุผลว่า

“กี้เป็นหัวใจเด็กกลุ่มเสี่ยงที่รู้จักพื้นที่เสี่ยงเป็นอย่างดีเลยบอกให้นักเรียนแกนนำโครงการฯ ไปชวนมาร่วมงานด้วย ถ้าครูไปบอกเอง เด็กอาจจะรู้สึกเหมือนเราไปสั่ง ที่แรกนี่ก็จะไม่มา แต่พอเขาตกลงมาแล้วเขาก็ทำได้ดีมาก มีความรับผิดชอบ และยังชักชวนเด็กกลุ่มเสี่ยงคนอื่นๆ ให้กลับตัว เวลาประชุมผู้ปกครองเราจะยกย่องกี้ให้เป็นแบบอย่างในการทำความดีที่เขาเองก็ภูมิใจ”

การที่ครูและเพื่อนไม่ทอดทิ้งเขา แม้เขาจะมีภาพลักษณ์ของเด็กเกเร เป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้กี้ประทับใจ

“ทุกคนเปิดโอกาสให้ผม นี่เป็นโครงการแรกที่ให้ผมได้ร่วมทำกิจกรรม ก่อนหน้านั้นผมไม่เคยสนใจทำกิจกรรมมาก่อน

This is a real situation occurring at one local school in Mukdahan province.

Khumsoipittayasawan School in Nikhom Kham Soi district once had a group of risk students who always skipped their classes, hung around together and smoked.

Only knowledge in textbooks is not enough to draw these students back to a moral path. Meanwhile, some other students were persuaded to participate in dangerous activities. Many students focused on their study rather than helped those in risky group who were also their friends to make a new turn.

The situations of “risky students who are the trouble makers” and “learned students who ignore the problems” manifest the “dog-with-no-tail” education that can't produce the right humans at all.

However, there is still one group of people who are well aware of the problem and one of them is **Kleabkularb Krueawan**, an adviser of the Health Map Project which aims at creating good area and reducing risk zone. She has played a dynamic role in changing most students' attitudes towards the risky group and encouraging them to persuade the risky students to partake in many activities. As a result, it leads to many changes in both behaviors and attitudes among the risky group, other students, teachers, and even parents.

Kularb first started by persuading **Arkaradej Soombon or Kee**, a former unruly student, to be responsible for the project with a reason that “Kee is a leader of the risky group and he knows well about the risky area. So I told a core member of the project to invite Kee to join our campaign. If I told him by myself, he might think that I ordered him. At first, I thought he might turn down our invitation. But when he agreed, he could do his best. He was responsible for his duty and he also persuaded other kids in his group to start a new life. When we hold a parent meeting, we will talk about Kee's story. He is a role model of a good student and he is also proud of himself.”

The fact that his teachers and friends don't abandon him, though he was once labeled as unruly student, impresses Kee tremendously.

“Everyone gives me a second chance. This is the first project that I partake. Previously, I have never gotten interested in any kind of activities. This project is initiated because my friends want to develop the area around our school that once becomes a risky zone. They know that I am one of the members of the risky group and I should know all details so they approach me, asking me to join the crusade. So I told them to first develop the dense area around our school where students use it as the gathering place for smoking cigarettes and marijuana and gambling. When I work with my friends I feel so enjoyable and wish to launch other projects. Now I no longer want to use the dense area to do something inappropriate since now I am already a Matthayom 6 student. I would like to be a physical trainer because I love

โครงการนี้เกิดจากการที่เพื่อนๆ กลุ่มหนึ่งอยากจะพัฒนาพื้นที่รอบโรงเรียนที่เคยเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการทำความผิดของนักเรียนแล้วเขาเห็นผมเป็นเด็กกลุ่มเสี่ยงน่าจะรู้ข้อมูลดี เลยมาขอให้ผมร่วมทำโครงการด้วย ผมเลยเสนอให้พัฒนาพื้นที่ป่ารกข้างๆ โรงเรียน ที่นักเรียนชอบใช้เป็นแหล่งมั่วสุมสูบบุหรี่ สูบกัญชาเล่นพนัน เมื่อได้มาร่วมทำงานกับเพื่อนๆ ก็รู้สึกสนุกอยากทำโครงการอื่นอีก ตอนนั้นผมไม่อยากใช้พื้นที่ป่าทำสิ่งไม่ดีอีกต่อไปแล้วส่วนหนึ่งเป็นเพราะตอนนี้อยู่ ม. 6 แล้ว อนาคตอยากเป็นครูพละเพราะผมชอบเล่นกีฬา การทำกิจกรรมความดี เหมือนจุดประกายให้ผมได้กลับตัวเป็นคนดี อย่างน้อยตัวผมก็ดูมีคุณค่าขึ้นอย่างบอกไม่ถูก”

ไม่เพียงแค่นี้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีเท่านั้น ก็ยังเป็นผู้ชักชวนเพื่อนๆ กลุ่มเสี่ยงมาช่วยตัดรากถอนโคน ถางป่าข้างโรงเรียน กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์อบายมุข ทำให้ไม่มีที่มั่วสุมของเด็กใจตัวแสบอีกต่อไป ดังนั้นแม้การเรียนการสอนในโรงเรียนนี้อาจจะไม่ทำให้เด็กได้คะแนน O-Net A-Net สูงขึ้น หรือมีเปอร์เซ็นต์สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้มากขึ้น แต่เด็กๆ ของที่นี่ก็จะไม่ช่วยเพิ่มตัวเลขของผู้สร้างปัญหาให้กับสังคม มีความเห็นอกเห็นใจพร้อมที่จะเข้าใจและช่วยเหลือผู้อื่นมากขึ้น เป็นคนที่มีคุณค่าและดูดีขึ้นมาทันตาเห็น พอที่จะเรียกได้ว่า เป็นมนุษย์ที่ถูกต้อง

เหตุการณ์นี้ ชวนให้ตั้งคำถามว่า

หากการศึกษายังมุ่งให้คุณค่าเฉพาะกับความรู้ในหนังสือและอาชีพ เด็กนักเรียนแกนนำโครงการฯ จะมีโอกาสได้รู้จักกับเพื่อนเก่า (เด็กกลุ่มเสี่ยง) ในมุมมองใหม่ (คนที่รับผิดชอบต่องาน) และทำให้เกิดมิตรภาพที่ดีต่อกันได้หรือไม่

หากการศึกษายังมุ่งให้คุณค่ากับผลการเรียนที่ดีเท่านั้น เด็กอย่างก็และเพื่อนๆ จะมีโอกาสได้ค้นพบคุณค่าของตัวเองหรือไม่

ท้ายที่สุดแล้ว หากการศึกษาและครูผู้ให้การศึกษายังคงให้ความสำคัญเฉพาะกับนักเรียนที่เรียนดีในแง่ของการพัฒนาผลการเรียนขึ้นไปเรื่อยๆ เท่านั้น ทั้งเด็กกลุ่มเสี่ยงอย่างก็และผองเพื่อน กับเด็กเรียนดีอย่างนักเรียนแกนนำ จะมีโอกาสได้รู้จักกับ “คุณค่า” ของกันและกัน และ “ความหมายของชีวิต” จากการทำงานเพื่อสังคมร่วมกับเพื่อนฝูงหรือไม่

แต่เพราะการศึกษาที่โรงเรียนคำสร้อยพิทยาสรรค์ไม่เป็นไปเช่นนั้น ประเทศไทยจึงได้เด็กที่มีความเป็นมนุษย์ รู้จักห่วงใย ใส่ใจเพื่อนรอบข้างและสังคม

เรื่องของก็ เพื่อนๆ นักเรียน และครูที่นี่ จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยยืนยันได้ว่า

ยังมีแสงสว่างอยู่ ณ ปลายทางของการศึกษา

playing sports. Doing good activities inspires me to make a new change. I want to be a good person. At least, now I feel more valuable.”

Kee didn't not only provide helps to the working group, he also persuaded his friends to join the activity by clearing the dense area around their school to get rid of a source of vices where disobedient students used to assemble for illegal purposes. Although the teaching-and-learning process in this school can't make the students make a higher score for O-Net and A-Net tests or take more seats in state-run universities, all students here will not certainly increase the number of trouble makers in society. They will be more considerate and more than willing to help those in need. They see value in themselves and look so smart in a blink of an eye, enough to be called the virtuous human beings.

This phenomenon triggers another question that if our education still gives priority to knowledge in textbooks and careers, could the core students of the project have a chance to get to know with their old friends (those risky students) in a new perspective (as those who are more responsible for their works) and establish beautiful relationships with each another?

If Thai education still treasures only good grade, could children like Kee and his friends be able to discover their own value?

Eventually, if Thai education and teachers still pay attention only to the excellent students who can make a good grade, could those risky students like Kee and his friends and excellent students like core members of the project be able to know each other's values and the real meaning of life through working for society with their friends?

But the educational system of Khumsopittayasawan School is different so Thailand then has more virtuous students who learn how to care for and share with their friends and their community.

The story of Kee, his friends, students, and teachers of this school can underline the fact that there is still a light at the end of the tunnel for Thai education.

คุณธรรมนำความรู้

“เดี๋ยวนี้เราไปโทษปัญหาทางเศรษฐกิจ หลับตาไปโทษปัญหาทางเศรษฐกิจ ไม่รู้ว่ามันมาจากการขาดศีลธรรม ปัญหาทางเศรษฐกิจมันจึงเกิดขึ้น ในบ้านเรา ในประเทศเรา หรือในโลก ที่เราโง่งที่สุดกันเกือบทั้งโลกนี้ก็ว่า ถ้าเราไปยึดถือศีลธรรม จะทำให้เราเสียเปรียบผู้อื่น เดี่ยวนี้มีใครกำลังโง่งอยู่อย่างนี้ ขอภัยไปช่วยคิดดูใหม่ ...เราเกลียดศีลธรรมเพราะเราตีความหมายของศีลธรรมผิด เราเกลียดศีลธรรมก็เพราะว่ากิเลสของเรามันต้องการอย่างอื่น ...นี่รวมความว่า เราทำโลกนี้ให้สงบสุขไม่ได้ ในเมื่อเราไม่รู้จักสิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะทำโลกนี้ให้มีความสุข คือสิ่งที่เรียกว่าศีลธรรมนั่นเอง”

หนังสือเศรษฐศาสตร์พุทธศาสนา พุทธทาสภิกขุ

แน่นอนว่า โดยสัญชาตญาณมนุษย์ย่อมมีความเห็นแก่ตัว และบ่อยครั้งความเห็นแก่ตัวนั้นก็ทำให้เราเพลอ (หรือตั้งใจ) ทำสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อ สร้างความทุกข์ร้อนให้กับผู้อื่นไปบ้าง แต่หากการศึกษาที่เราได้รับมาเป็นการศึกษาที่มุ่งสอนให้เรา มีความเป็นมนุษย์ที่ถูกต้องใช้ความรู้ไปในทางสร้างสรรค์ มิใช่เพื่อการเบียดเบียนทำลาย ก็น่าจะพอมีความหวังได้ว่า “สำนึกดี” อันเคยถูกการศึกษาปลูกขึ้นมาแล้วนั้น จะตื่นขึ้นมาและลดเราให้พ้นจากการเป็น “มหาหิงคาน” ได้ทันการณ์

แต่หากการศึกษาในชั่วชีวิตที่ผ่านมาของคนในสังคม เป็นการศึกษาที่ขาดเสียซึ่งศีลธรรม ก็ไม่ต้องแปลกใจที่เราจะได้พบกับ “โจรเสื้อสูท” หรือคนมีการศึกษาที่ใช้วิชาความรู้เพื่อสนองตอบความเห็นแก่ตัวมากขึ้นเรื่อยๆ โดยไม่สนใจว่าผู้อื่น และสังคมจะเดือดร้อนจนวายสักเพียงใด

เมื่อความรู้ ยอดเยี่ยม สูงเทียมเมฆ
อาจเสกสร้าง มิจณา สารพัน
แม้คุณธรรม สูงเยี่ยม ถึงเทียมเมฆ
ย่อมเป็นเหยื่อ ทรชน จนอุรา
หากความรู้ สูงล้ำ คุณธรรมเลิศ
จะพัฒนา ประชาราษฎร์ ทั้งชาติไทย

แต่คุณธรรม ต่ำเจก ยอดหญ้านั้น
ด้วยจิตอัน ไร้อาย ในโลกา
แต่ความรู้ ต่ำเจก เพียงยอดหญ้า
ด้วยปัญญา อ่อนด้อย น่าน้อยใจ
แสนประเสริฐ กอปรกิจ วินิจฉัย
ต้องฝึกให้ ความรู้ คู่คุณธรรม

อำไพ สุจริตกุล “ความรู้ต้องคู่คุณธรรม” คติพจน์มอบให้ชาวครุศาสตร์ จุฬาฯ พ.ศ. 2520

Morality-led-knowledge

“Now we blame economic problems. We don't realize that all social and economic problems come from a lack of morality. Our nation or other countries around the world are bombarded with a belief that if we live a moral life, we will be disadvantaged. We are so foolish to think like that. Is there any one who is still foolish just like that? Please think twice. We hate morality because we misinterpret its meaning. We hate morality because our desires need something else. In short, we can't make this world happy and peaceful because we don't know the most important thing that can maintain happiness and peacefulness for this world. It is “morality”. That's it.”

An excerpt from **Buddhist Economics, Buddhadasa**

Absolutely, by instinct human beings are selfish and very often our selfishness can intentionally or accidentally effect or cause troubles to others. But if our education is emphasized on how to be a virtuous human, we will use our knowledge in a more creative way, not in a destructive manner. So it is still hopeful that “good conscience” that is once awoken by a new kind of education will be able to drag all learners out of the “dog-with-no-tail” situation in time.

Yet, the teaching-and-learning process of most people throughout their lifetime is a kind of immoral education. So it comes to no surprise that we will encounter “a thief who wears a gleaming suit” or those educated people who use their knowledge to satisfy their selfishness, regardless of how hard other people or society are put into a great trouble.

**“When knowledge is excellent and high above
Morality then is below at the tip of the grass
We can create countless illegal things
With our vicious mind**

**Though morality is excellent and high above
Knowledge is below at the tip of the grass
We can fall victim to an evil man**

With our weak wisdom

**If knowledge is excellent and morality is high
That will be superb**

Then we can develop the entire nation

**So we should train our kids to have both knowledge
and morality”**

*Ampai Sujaritkul “Knowledge must be with morality”
A proverb dedicated to all graduates from Chulalongkorn University's
Faculty of Education in 1977*